

ADRIAN RĂDULESCU (1932-2000)

La începutul lunii mai, mult prea devreme, a trecut în neființă cel care a însemnat atât de mult pentru arheologia și istoria veche a Dobrogei, pentru muzeologia, spiritul universitar și bisericesc al provinciei dintre Dunăre și mare.

Absolvent al Facultății de istorie din București (1956), doctor al Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca; profesor universitar, conducător de doctorate și primul rector al Universității "Ovidius" din Constanța; director al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța (1969-2000) cu o mică întrerupere; organizator al muzeelor de arheologie din Mangalia, Histria, Capidava, Adamclisi; implicat în acțiunile de restaurare a monumentelor de la Basarabi, Tomis, Histria, Adamclisi, Capidava; redactor responsabil al revistei "Pontica"; responsabil sau participant la săpături arheologice din numeroase obiective; autor al mai multor volume și numeroase studii publicate în prestigioase reviste de specialitate din țară și străinătate; președinte al Comisiei Naționale de Arheologie; primul primar și primul prefect de după Revoluție al județului Constanța, mult regretatul și de neînlocuit profesor Adrian Rădulescu a fost și director al Centrului de Studii Ovidiene, președinte al Filialei Constanța a Societății de Studii Clasice și membru al Institutului Arheologic German.

Numărul unu al muzeografiei constănțene, nu putea să nu se implice profund și într-un domeniu esențial pentru studiul procesului de constituire a limbii și popoului român: lumea traco-geto-dacă. Astfel, el a fost membru fondator al Institutului de Tracologie și Consiliului Internațional de Studii Indo-Europene și Trace. A participat la toate simpoziunile organizate de Institut, iar din 1985 a devenit membru fondator și președinte al Filialei Pontice a Institutului de Tracologie.

Filiala Pontică a Institutului a devenit, treptat, sub conducerea sa, una dintre cele mai prolifiche. Pe teritoriul Filialei, înainte de 1990, s-au organizat al VIII-lea (Constanța 1985) și al XII-lea (Tulcea 1989) simpozion național de tracologie.

Din 1990, Institutul a primit, în momente dificile din existența sa, sprijinul nemijlocit al omului cu funcții politice importante iar Filiala a devenit centrul internațional de tracologie foarte apreciat în întreaga lume: aici s-au desfășurat simpoziunile internaționale la Constanța, Tulcea, Mangalia, Călărași, Brăila; un congres mondial de tracologie al cărui vicepreședinte a fost ilustrul dispărut (mai 1996); s-a constituit "Comisia Internațională pentru Promovarea Studiilor Indo-Europene și Trace" cu sediul permanent la Mangalia, la care s-au reunit, anual, conducători de instituții și personalități din întreaga Europă, cu care ocazie s-au elaborat mai multe programe europene comune aflate în derulare și astăzi.

La toate aceste acțiuni, prof. Adrian Rădulescu a fost o prezență permanentă, de prestigiu.

A fost, constant, membru în Consiliul științific al Institutului Român de Tracologie și membru de onoare al Institutului Bulgar de Tracologie.

Prin moartea lui Adrian Rădulescu, Institutul Român de Tracologie a pierdut nu doar un ctitor și un membru de bază, ci și o personalitate de prim rang.

Ilustrul dispărut a avut însă și o altă mare calitate: a lăsat în urmă colaboratori de mare valoare care-i continuă opera. Golul rămâne deci, îndeosebi, în inima și memoria noastră ca prieteni și colaboratori.

Pentru toate, îi rămânem îndatorați cu urmarea exemplului.

Fie-ți țărâna ușoară, prietene!

Petre Roman

LISTA BIBLIOGRAFICĂ SELECTIVĂ

Cărți, studii, articole, rapoarte

Monumente romano-bizantine din sectorul de vest al cetății Tomis, Constanța, 1966, 84 p.

Istoria românilor dintre Dunăre și Mare. Dobrogea, București, 1979, 185 p.

Ovidiu la Pontul Euxin, București, 1981, 152 p.

A Concise History of Dobruja, București, 1987, 282 p.

Tropaeum Traiani - Monumentul și cetatea (monografie istorică), București, 1988, 194 p.

Informații asupra unor materiale inedite din Muzeul Regional Constanța, în *Materiale și cercetări arheologice*, 5, 1959, p. 753-768.

Noi mărturii arheologice din epoca clasică la Nuntași, în *SCIV*, 12, 61, 12, p. 387-393.

Inscription inedite de Callatis, în *Studii clasice*, 4, 1962, p. 275-279.

Inscripții inedite din Dobrogea, în *SCIV*, 14, 1963, 1, p. 79-107.

Elmi bronzee de la Ostrov, în *Dacia*, N. S. 7, 1963, p. 535-551.

Scurtă privire asupra istoriei vechi a Dobrogei, în *Dobrogea maritimă*, București, 1966, p. 51-84.

Muzeul de arheologie Constanța după 10 ani de activitate, în *Pontica*, 1, Constanța, 1968, p. 29-42.

Un militar de la Decius la Rasova, în *Revista Muzeelor*, 4, 1968, p. 349-353.

Ateliere meșteșugărești pentru ars materiale de construcții din lut, în *Pontica*, 2, Constanța, 1969, p. 333-353.

Un atestat străromânesc la Capidava, în *Pontica*, 3, Constanța, 1970, p. 255-274.

Un document proto-roumain à Capidava, în *Dacia*, N. S. 14, 1970, p. 311-323.

Kunst und Architekturwerke in der Dobrogea zur Zeit der Römer, în *Studia Gotica*, Antikvaristika scrien, 25, Stockholm, 1970, p. 216-233.

Publius Ovidius Naso, poetul iubirilor gingașe și al suferințelor, în *File din istoria unui vechi ținut românesc*, I, Constanța, 1971, p. 135-159.

Aspecte privind exploatarea pietrei în Dobrogea romană, în *Pontica*, 5, Constanța, 1972, p. 177-204.

Ateliere ceramice militare de-a lungul Dunării de Jos, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 129-135.

Amfore cu inscripții de la Edificiul roman cu mozaic din Tomis, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 193-207.

Ateliers de produits en terre cuite le long du Bas-Danube, în *Actes du IX-e Congrès International d'Étude sur les frontières romaines*, Mamaia, 6-13 sept. 1972, București-Köln-Wien, 1974, p. 123-129.

Importations céramiques au III-e siècle de n. è. au Bas-Danube, în *Pontica*, 7, Constanța, 1974, p. 317-323.

Amphores inédites provenant de l'Édifice romain à mosaïque de Tomis, în *Actes de la XII-e Conférence Internationale d'Études Classiques*, Eirene, Cluj-Napoca 2-7 oct. 1972, București-Amsterdam, 1975.

Contribuții la cunoașterea ceramicii de uz comun din Dobrogea, în *Pontica*, 8, Constanța, 1975.

V. Pârvan, Getica, cine Protogeschichte Dakiens, în *Pontica*, 9, Constanța, 1976, p. 7-10.

Quelques aspects de l'activité artisanale le long du limes scythique entre les IV-e et VI-e siècles de n. è., în *Studien zu den Militärgrenzen Roms*, II, Vorträge des 10. Internationalen Limeskongresses in der Germania Inferior, Köln-Bonn, 1977, p. 387-392.

Un act de semnificație patriotică: reconstituirea Monumentului triumfal de la Adamclisi, în *Pontica*, 10, Constanța, 1977, p. 9-17.

Burebista și Dacia Pontică, în *Strămoșii poporului român. Geto-dacii și epoca lor*, București, 1980, p. 268-279.

Les Roumains au Bas-Danube durant les VII-e-XII-e siècles, în *Revue Roumaine d'Histoire*, 20, 1981, 4, p. 629-636.

Die lokale Herstellung der Beleuchtungsgegenstände-Lucernae, în *Pontica*, 14, Constanța, 1981, p. 181-210.

Realizări și cercetări arheologice, istorice și muzicologice în Dobrogea, în *Pontica*, 17, Constanța, 1984, p. 7-14.

Dacia și Mocsia (Scythia), părți constitutive ale etnosului românesc, în *Pontica*, 17, Constanța, 1984, p. 101-107.

Bazilici și monumente creștine în contextul etnogenezei românești din sec. III-VII în Dobrogea, în *Monumente istorice și izvoare creștine*, Galați, 1987, p. 7-77.

Romanizarea în Dobrogea, în *Symposia Thracologica*, 7, 1989, p. 146-162.

Le christianisme en Scythie Mineure à la lumière des dernières découvertes archéologiques, în Actes du Congrès International d'archéologie chrétienne, vol. III, Lyon, 1989, p. 2561-2615.

Recherches archéologiques récentes dans le

périmètre de la cité de Tomis, în Études Byzantines et Post-Byzantines, II, Bucureşti, 1991, p. 23-45.

Entre faste et dénuement. Les mystères soulevés par le "tombeau au banquet" retrouvé à Constanţa, în Archéologie Nouvelle, 1, 1993, Paris, p. 42-47.